

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Příhody a soudců JUDr. Michala Mazance, JUDr. Jana Passera, JUDr. Jaroslava Hubáčka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **T. L.**, zastoupený JUDr. Radimem Vicherkem, advokátem se sídlem Masná 8, Moravská Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 11. 2007, čj. OAM-1-890/VL-10-02-2007, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 9. 2008, čj. 64 Az 112/2007 – 36,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Zástupci žalobce JUDr. Radimu Vicherkovi **se** odměna **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

Žalovaný rozhodnutím ze dne 22. 11. 2007, čj. OAM-1-890/VL-10-02-2007, zamítl žalobcovu žádost o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou podanou u Krajského soudu v Ostravě (dále též „krajský soud“), který ji rozsudkem ze dne 29. 9. 2008, čj. 64 Az 112/2007 – 36, zamítl.

Žalobce (stěžovatel) brojil proti rozsudku krajského soudu kasační stížností opírající se o důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel žalovanému a potažmo i krajskému soudu vytкнуł, že na jeho případ aplikoval § 16 odst. 2 zákona o azylu, ačkoliv mělo být vedeno plné azylové řízení. Jako azylový důvod neuvedl snahu o vyhnutí se správnímu vyhoštění, nýbrž vyjádřil obavu před pronásledováním ze strany

kriminálních struktur na Ukrajině, kterým se není schopen účinně bránit. Správní orgán toto tvrzení nijak nevyvrátil a krajský soud je ignoroval. Nejvyšší správní soud není schopen z dostupného spisu toto nebezpečí spolehlivě vyvrátit, resp. přezkoumat. Správní orgán nezjistil skutkový stav tak, aby o něm nepanovaly důvodné pochybnosti. Stěžovatel považuje striktní aplikaci ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu za nepřijatelnou, a proto žádá Nejvyšší správní soud, aby vyjasnil časové a skutkové podmínky jeho aplikace. Dále namítl nezákonnost rozhodnutí z důvodu porušení práva na respektování soukromého života dle čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod; smluvní stát má povinnost nevrátit cizince na území státu, ve kterém mu hrozí nelidské zacházení. Stěžovatel podrobně popsal své problémy ve vlasti a je přesvědčen, že jeho vycestování do vlasti brání hrozba špatného zacházení a v krajním případě až zabití ze strany mafie. Návrat stěžovatele do země původu by byl citelným zásahem do jeho fyzické a morální integrity a tato skutečnost měla být správním orgánem i soudem zohledněna právě z důvodu povinnosti přednostně respektovat mezinárodní závazky České republiky. Jelikož se tomu tak nestalo, porušily tyto orgány čl. 1 odst. 2 Ústavy.

Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti je její přijatelnost. Kasační stížnost je v souladu s ustanovením § 104a s. ř. s. přijatelná, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Výkladem institutu nepřijatelnosti a demonstrativním výčtem jejích typických kritérií se zdejší soud zabýval mimo jiné v rozhodnutí ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006 - 39, www.nssoud.cz, dle kterého *„přesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu.“*

Po zvážení obsahu kasační stížnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že ji nelze považovat ve smyslu § 104a s. ř. s. za přijatelnou, a to z následujících důvodů:

Podle stěžovatele krajský soud pochybil, jelikož vycházel z toho, že se stěžovatel chtěl vstupem do řízení o mezinárodně ochraně vyhnout správnímu vyhoštění, ačkoliv to jako azylový důvod neuváděl. Naopak, vyjádřil obavu před pronásledováním ze strany kriminálních struktur. Krajský soud tedy podle stěžovatele dostatečně nezkoumal rozhodnutí žalovaného ve vztahu k azylově relevantním důvodům.

K eurokonformnímu výkladu ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu a jeho vztahu k ustanovením § 12 a § 14a zákona o azylu se detailně vyjádřil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 15. 8. 2008, čj. 5 Azs 24/2008 - 48, www.nssoud.cz, na jehož detailní odůvodnění odkazuje. V tomto rozsudku zdejší soud vyslovil závěr, že *„ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu je nutné vykládat tak, že „jako zjevně nedůvodná se zamítne i žádost o udělení mezinárodní ochrany, je-li z postupu žadatele patrné, že ji podal (POUZE) s cílem vyhnout se brozícímu vyhoštění, vydání nebo předání k trestnímu stíhání do ciziny, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve, a pokud žadatel neprokáže opak“.* Vložení slova „pouze“ nic nemění na tom, že podání žádosti o mezinárodní ochranu až v případě brozícího vyhoštění je ve valné většině případů účelové (...). Nicméně pokud žadatel přesvědčivě

prokáže, že mu hrozí v zemi původu pronásledování z azylově relevantních důvodů nebo skutečné nebezpečí vážné újmy, je žalovaný povinen se zabývat i jeho tvrzeními podle § 12 a § 14a zákona o azylu, a případně azyl či doplňkovou ochranu udělit. Z výše uvedeného vyplývá, že v případě podání žádosti o mezinárodní ochranu až ve chvíli, kdy žadateli hrozí vyhoštění, existuje vyvratitelná domněnka, že tato žádost byla účelová. Žadatel však může prokázat nejen, že žádost nemohl podat dříve, ale (nezávisle na tom, že ji mohl podat dříve) rovněž, že ji nepodal pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění. Použití ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu tudíž vyžaduje třístupňový test: (1) zda hrozí stěžovateli vyhoštění, vydání nebo předání k trestnímu stíhání do ciziny (...); (2) zda mohl žadatel požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve; a (3) zda je z postupu žadatele patrné, že žádost o mezinárodní ochranu podal „pouze“ s cílem vyhnout se tomuto hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání k trestnímu stíhání do ciziny. Tyto tři podmínky musí být splněny kumulativně; v případě nesplnění byť jedné z nich nelze § 16 odst. 2 zákona o azylu aplikovat.“

Krajský soud výše nastíněný test sice neaplikoval na případ stěžovatele výslovně, jeho závěry však ve světle citovaného právního názoru nepochybně obstojí. Ze správního i soudního spisu vyplývá, že v případě stěžovatele byly všechny tři podmínky pro použití § 16 odst. 2 zákona o azylu splněny. V projednávaném případě stěžovatel přicestoval do České republiky v roce 1998 a po většinu času zde pobýval nelegálně a taktéž nelegálně pracoval. O udělení azylu žádal neúspěšně poprvé v roce 2000, řízení však bylo na jeho žádost dne 29. 8. 2005 ukončeno. Avšak ani poté území republiky neopustil a nadále zde nelegálně pracoval. Ačkoliv v roce 2005 obdržel správní vyhoštění na dobu tří let, z území nevycestoval. V říjnu roku 2007 byl opětovně zadržen policií a následně obdržel druhé rozhodnutí o správním vyhoštění. Jak stěžovatel sám sdělil během pohovoru, žádost o mezinárodní ochranu podal opětovně právě proto, aby se vyhnul důsledkům správního vyhoštění, přičemž neuvedl, že by existovaly nějaké překážky, aby o udělení mezinárodní ochrany požádal dříve.

Nadto nutno dodat, že stěžovatelovy tvrzené potíže s mafií, tedy se soukromými osobami se ve světle všech skutečností jeví jako poněkud účelové. Bez dalšího nemohou být důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona o azylu, pokud nebyly zapříčiněny důvody pro azylové řízení významnými, tedy pronásledováním z důvodu rasy, národnosti, náboženství, příslušnosti k určité sociální skupině či pro zastávané politické názory (srov. rozhodnutí ze dne 10. 3. 2004, čj. 3 Azs 22/2004 - 48, ze dne 31. 10. 2003, čj. 4 Azs 23/2003 - 65 nebo ze dne 29. 3. 2004, čj. 5 Azs 7/2004 - 37, www.nssoud.cz).

Ze správního spisu je tedy dostatečně seznatelné, že pravým důvodem pro podání žádosti o mezinárodní ochranu byla snaha vyhnout se důsledkům rozhodnutí o správním vyhoštění a nikoliv problémy s mafií. Správní orgán nepochybil, posoudil-li stěžovatelovu žádost o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 2 zákona o azylu.

Stěžovatel dále namítl nezákonnost rozhodnutí žalovaného pro porušení práva na respektování soukromého života. Tuto námitku však stěžovatel přímo ani nepřímou v řízení o žalobě neuplatnil, a proto je třeba ji na základě § 104 odst. 4 s. ř. s. považovat za nepřípustnou. Přesto však, bez vlivu na výrok tohoto rozhodnutí, zdejší soud uvádí, že pokud jde o odkaz stěžovatele na čl. 8 Evropské úmluvy, ukládající každému respektování

soukromého a rodinného života a dále na ochranu fyzické a morální integrity každého, podle něhož návrat stěžovatele na Ukrajině by byl právě zásahem do jeho fyzické a morální integrity z důvodu hrozícího špatného zacházení či přímo zabití ze strany mafie, pak Nejvyšší správní soud poukazuje na to, že jeho možné osobní těžkosti spojené s problémy se soukromými osobami na Ukrajině, zdaleka nedosahují intenzity nutné pro konstatování porušení a nastoupení extrateritoriálních účinků čl. 8 Úmluvy (srov. rozsudek ze dne 28. listopadu 2008, čj. 5 Azs 46/2008 - 71, www.nssoud.cz). Navíc, rozsudky ve věcech Chahal v. Velká Británie, Ahmed v. Rakousko a D. v. Velká Británie se nevztahují k čl. 8 Úmluvy, ale k čl. 3 Úmluvy. Rozsudky ve věcech X. v. Island a Bensaid v. Velká Británie by se na projednávanou věc vzhledem ke skutkovým odlišnostem nemohly vztáhnout.

S ohledem na shora uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že jeho dosavadní judikatura poskytuje dostatečnou odpověď na námitky uvedené v kasační stížnosti a nebyl shledán ani jiný důvod k přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. V posuzované věci neshledal přesah vlastních zájmů stěžovatele ani pochybení v postupu krajského soudu, které by mohlo mít dopad do jejího hmotněprávního postavení. Kasační stížnost proto odmítl jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s.

O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něž nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Usnesením krajského soudu ze dne 14. 1. 2009, čj. 64 Az 112/2007 - 54, byl stěžovateli na jeho žádost ustanoven k zastupování pro řízení o kasační stížnosti JUDr. Radim Vicherek, advokát se sídlem v Moravské Ostravě; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.). Ustanovený advokát však zůstal vůči soudu zcela nečinný. Nereagoval ani poté, co mu bylo doručeno usnesení, jímž byl ustanoven advokátem, rozsudek napadený kasační stížností a kasační stížnost sepsaná stěžovatelem, ani poté, co mu bylo doručeno poučení o složení senátu, který bude o kasační stížnosti rozhodovat. Nejvyšší správní soud proto advokátovi žádnou odměnu nepřiznal.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. března 2009

JUDr. Petr Příhoda
předseda senátu

